

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen en bezwaren bij het ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van de voormalige porseleinwinkel Vanhoecke in Gent

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Gent, 4de afdeling, sectie D

Objectnummer: 4.01/44021/1449.1

Dossiernummer: 4.001/44021/127.1

Omschrijving:

Voormalige porseleinwinkel Vanhoecke, Brusselsepoortstraat 61

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 17 JULI 2018

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 13 december 2017.

Het departement noch de overige agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 13 december 2017.

Het departement noch de overige agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 13 december 2017.

Het departement noch de overige agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken stad Gent

Het advies werd gevraagd op 13 december 2017.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent bracht geen advies uit over deze bescherming. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies gunstig.

Op 9 januari 2018 ontving het agentschap Onroerend Erfgoed de melding van de Stad Gent dat de adviesvraag niet tijdig kon worden geagendeerd op de agenda van het college van burgemeester en schepenen omwille van het kerstreces. Het advies van de stad Gent is desalniettemin positief. Er werden geen bijkomende opmerkingen geformuleerd op het beschermingsdossier.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 13 december 2017.

De VCOE bracht op 18 januari 2018 een gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Artikel 1 van het ministerieel besluit legt de bescherming van de 'voormalige porseleinwinkel Vanhoecke, woonwinkelhuis met betegelde voorgevel' als monument vast en verwijst naar het afbakeningsplan, de fotoregistratie en de lijst met cultuurgoederen die als bijlagen bij het beschermingsbesluit werden gevoegd. Met betrekking tot dit artikel 1, benadrukt de commissie dat de gevel van de voormalige porseleinwinkel één van de meest iconische publicitaire gevels in keramiektegels in Vlaanderen is. Reeds bij de eerste inventarisatie van Gent werd de gevel opgenomen en als waardevol aangemerkt. De commissie kan aldus de voorlopige bescherming ondersteunen. De commissie stelt tevens dat het positief is dat de elf bewaarde tegel(fragmenten) van het tegelensemble als cultuurgoederen worden beschermd.

Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de historische en artistieke waarde die de bescherming als monument verantwoordt en beschrijft de aanwezige erfgoedkenmerken en -elementen. Met betrekking tot dit artikel 2 vindt de commissie het positief dat een uitgebreide en gedetailleerde beschrijving van het tegelensemble wordt opgenomen.

De beheersvisie voor het beschermde monument is opgenomen in artikel 3 van het ministerieel besluit. De commissie kan de beheersdoelstellingen ondersteunen, in het bijzonder de doelstellingen met betrekking tot de waardevolle gevelbetegeling. De commissie beaamt dat in geval van restauratie, zoveel mogelijk van het oorspronkelijke keramische materiaal dient te worden hergebruikt.

De toelatingsplichtige handelingen voor het beschermde monument zijn opgenomen in artikel 5 van het ministerieel besluit. De commissie formuleert hierbij geen bemerkingen.

De commissie besluit met een algemene bemerking waarin zij erop wijst dat dit soort (publicitaire) tegelgevels vroeger meer voorkwamen. Er waren verschillende bedrijven die dit soort gevels en ook interieurs 'op bestelling' maakten, onder meer Maison Helman Brussel, Céramique d'Hemixem, S.A. de Céramiques d'Hasselt. De commissie meent dat het interessanter zou zijn om een vergelijkend onderzoek rond tegelgevels op te maken, op basis waarvan een globaal beschermingsdossier – in plaats van telkens individuele beschermingen – kan worden voorgedragen.

Deze suggestie voor het opstarten van een vergelijkend onderzoek rond tegelgevels werd geregistreerd als potentieel onderwerp voor verder onderzoek binnen de werking van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Conclusie: Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

1.4. Schraping van de cultuurgoederen tijdens de adviesperiode voorafgaand aan de voorlopige bescherming

Tijdens de adviesperiode voorafgaand aan de voorlopige bescherming werd, omwille van het streven naar een zinvol gebruik van het instrument "cultuurgoederen" besloten om de preventief gedemonteerde tegels en tegelfragmenten niet afzonderlijk te beschermen als cultuurgoederen. De tegels en tegelfragmenten maken desalniettemin integrerend deel uit van

de bescherming. De ontbrekende tegels vormen storende lacunes in het tegelensemble die een negatieve invloed hebben op de erfgoedwaarde en de leesbaarheid van het geheel. Zoals ook wordt aangegeven in de beheersdoelstellingen voor dit monument (artikel 3 van het ministerieel besluit) dient het originele keramische materiaal zoveel mogelijk hergebruikt te worden bij een restauratie van de gevelbetegeling. Met inachtneming van deze beheersdoelstelling is een bescherming van de tegels en tegelfragmenten als cultuuro goed niet zinvol.

Behandeling van de wijzigingen:

- In het inhoudelijk dossier werd de beschrijving van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken aangevuld met de beschrijving en lokalisatie van de gedemonteerde tegels en tegelfragmenten. De tekst werd grotendeels overgenomen uit de Bijlage 3. Cultuuro goederen.
- In het beschermingsbesluit werden de verwijzingen naar de cultuuro goederen geschrapt, samen met de Bijlage 3. Cultuuro goederen.
- In het beschermingsbesluit werd in artikel 2 een korte vermelding van de tegels en tegelfragmenten opgenomen.
- Als gevolg van de aanpassing met betrekking tot de cultuuro goederen werden zowel in het inhoudelijk dossier, het ministerieel besluit als in de bijlagen enkele administratieve aanpassingen gemaakt, voornamelijk met betrekking tot de nummering van (tussen)titels en de indeling. In het ministerieel besluit werden aanpassingen gemaakt in de artistieke waarde en artikel 3 met betrekking tot de storende lacunes die door deze ontbrekende tegels worden gevormd.

1.5. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige bescherming

De uitgebrachte adviezen hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

De gewijzigde visie op het beschermen van de preventief gedemonteerde tegels en tegelfragmenten als cultuuro goederen heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit werden als volgt aangepast:

- In het inhoudelijk dossier werd de beschrijving van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken aangevuld met de beschrijving en lokalisatie van de gedemonteerde tegels en tegelfragmenten. De tekst werd grotendeels overgenomen uit de Bijlage 3. Cultuuro goederen.
- In het beschermingsbesluit werden de verwijzingen naar de cultuuro goederen geschrapt, samen met de Bijlage 3. Cultuuro goederen.
- In het beschermingsbesluit werd in artikel 2 een korte vermelding van de tegels en tegelfragmenten opgenomen.
- Als gevolg van de aanpassing met betrekking tot de cultuuro goederen werden zowel in het inhoudelijk dossier, het ministerieel besluit als in de bijlagen enkele administratieve aanpassingen gemaakt, voornamelijk met betrekking tot de nummering van (tussen)titels en de indeling. In het ministerieel besluit werden aanpassingen gemaakt in de artistieke waarde en artikel 3 met betrekking tot de storende lacunes die door deze ontbrekende tegels worden gevormd.

2. Adviezen en bezwaren uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming

Openbaar onderzoek en hoorrecht

De stad Gent organiseerde het openbaar onderzoek van 22 maart tot 20 april 2018. Tijdens het openbaar onderzoek werden geen bezwaren ingediend. Het proces-verbaal dat de stad opstelde over het openbaar onderzoek maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

3. Conclusie

De adviezen en bezwaren **uitgebracht na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming** hebben geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit. Het inhoudelijk dossier noch het beschermingsbesluit werden aangepast.

In het inhoudelijk dossier werd een administratieve fout rechtgezet. Twee verwijzingen naar de cultuurgoederen, meer bepaald in hoofdstukken 1.1 en 2.2, die voorafgaand aan de voorlopige bescherming hadden moeten worden geschrapt, zijn over het hoofd gezien. Deze twee verwijzingen werden daarom geschrapt uit het inhoudelijk dossier, na de voorlopige bescherming en voorafgaand aan de definitieve bescherming.